

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
(n.registrator@regeringskansliet.se)
Sverker Lindblad
Sverker.lindblad@regeringskansliet.se

Kopia:
Tillväxtverket (johanna.mikaelsson@tillvaxtverket.se)
Diariet
GD kansli
Stefan Engdahl, PL
Lennart Kalander, PLnp
Rami Yones, PLnps

Trafikverkets rapportering inom regional tillväxt- och landsbygdspolitik

Svar enligt mall från Tillväxtverket.

Namn på myndigheten

- Trafikverket

Myndighetens ansvarsområden

1. Angående myndighetens arbete inom en nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020

I vilka prioriteringar har myndigheten främst arbetat inom?	Motivera kort	Specificera insatser i de fall det är tillämpligt. Specificera gärna i vilken mån arbetet sker med hänsyn till skilda regionala förutsättningar.	På vilket sätt följs insatsen upp/redovisas?
- Innovation och företagande	Trafikverket har inom ramen för sin FOI en rad samarbeten med regionala aktörer Tillgänglighet Pipos	Trafikverket har en omfattande och bred forsknings- och innovationsplan. Trafikverket har forskningssamarbeten med flera aktörer, bl a SKR. Inom FOI-planen finns prioriterade områden, bl a "Stärkt samverkan i samhällsutvecklarrollen" som bl a pekar mot behovet av samverkan med andra parter. Samarbete med Tillväxtverket kring mätverktyget Pipos där vi ser över möjligheterna att ta fram ett för Trafikverket med anpassat mått på tillgänglighet.	Trafikverkets FOI-plan följs upp löpande. http://trv0134.trafikverket.local/fudinfointernWebb/pages/UoLista.aspx?Listtyp=Alla

- Kompetensförsörjning		Generellt kan Trafikverkets breda FOI-verksamhet ses som en viktig del av branschens och aktörernas kompetensutveckling.	
- Attraktiva miljöer och tillgänglighet		Löpande samverkan med regionerna inom ramen för länstransportplanerna, framttagande och framdrift. Löpande samverkan med kommuner, tidiga och formella skeden. Drift och underhåll av Trafikverkets vägar och järnvägar. Landsbygdsprojektet – internt projekt 2018-2019 om samverkan och planering i landsbygd. Exempel på utvecklingsprojekt: Trafikverkets gestaltungsarbete: Demoprojekt i byn Åsarna i Bergs kommun, där genomfartsmiljön ska balansera nationella, regionala och lokala behov. <u>Regeringsuppdrag:</u> Landsbygdsatsning 2016-2019 https://www.trafikverket.se/om-oss/var-verksamhet/trafikverkets-uppdrag/regeringsuppdrag-remisser-och-remissvar/Regeringsuppdrag/landsbygdsatsning-20162020/ Utbyggnad av bredband i landsbygd, rapport del 1 och 2 2018 https://www.trafikverket.se/contentassets/dbf70a5e74b745be8551f3fbde590f00/trv-2018.64592-alternativa-anlaggningstekniker-m-m-i-syfte-att-framja-utbyggnad-av-bredband-i-landsbygd.pdf Kartläggning av Trafikverkets planeringssamarbete med kommunerna 2018 (fokus ska ligga på kopplingen mellan planeringen av infrastrukturprojekt och bostadsbyggande) https://www.trafikverket.se/contentassets/dbf70a5e74b745be8551f3fbde590f00/trv-2018.64592-alternativa-anlaggningstekniker-m-m-i-syfte-att-framja-utbyggnad-av-bredband-i-landsbygd.pdf	

		fbde590f00/trv2017_65529_pm_kartlaggning_2018-01-18.pdf	
- Internationell samverkan		Trafikverket har bl a deltagit i EU-projekten NUVIT (Networking for Urban Vitality) och Vital Nodes som båda har både lokal och regional inriktning.	

2. Angående myndighetens arbete inom Landsbygdspolitikens målområden

I vilka målområden har myndigheten främst arbetat inom?	Motivera kort	Specificera insatser i de fall det är tillämpligt. Specificera gärna i vilken mån arbetet skett med hänsyn till olika typer av landsbygder ¹ .	På vilket sätt följs insatsen upp/redovisas?
		(- lista relevanta insatser/regeringsuppdrag/liktande som myndigheten ansvarar för)	(uppföljning/utvärdering/avrapporering/tematiska rapporter/årsredovisning, mm?)
- stimulera ett mångsidigt, konkurrenskraftigt och hållbart näringsliv i landsbygder na.		Löpande samarbete med regioner och kommuner. Trafikverket ansvarar för Nationella godstransportrådets kansli. Systemanalyser, bristanalyser, stråkanalyser, geografiska bristbeskrivningar, åtgärdsplanering, Nationell plan och regionala planer. Godstransportrådet (nationellt och regionala)	Enkät till kommuner vartannat år om hur samverkan med Trafikverket upplevs. Nationell plan och regionala planer följs upp löpande.
- utveckla digital infrastruktur och stöttar företag, organisationer och/eller människor att dra nytta av digitaliseringsmöjligheter i hela landet			

¹ [Tillväxtverket/Olika typer av landsbygder](#)

- utveckla en infrastruktur som säkerställer person- och godstransporter till medborgarna och näringslivet i landsbygderna.		Se första raden i matrisen (ovan).	
- utveckla utbildnings systemet eller på annat sätt säkerställa kompetens försörjning och öka tillgängligheten till högre utbildning i hela landet.		Generellt kan Trafikverkets breda FOI-verksamhet ses som en viktig del av branschens och aktörernas kompetensutveckling	
- bosättning i landsbygderna ska underlättas.		Regeringsuppdrag: Kartläggning av Trafikverkets planeringssamarbete med kommunerna 2018 (fokus ska ligga på kopplingen mellan planeringen av infrastrukturprojekt och bostadsbyggande) https://www.trafikverket.se/contentassets/dbf70a5e74b745be8551f3fbde590f00/trv2017_65529_pm_kartlaggning_2018-01-18.pdf	
- samhällsplanering/fysisk planering ska underlätta landsbygdernas utveckling.		Kommuner och regioner har kontaktperson hos TRV Kommuner och regioner erbjuds överenskommelse om samverkan Landsbygdsprojektet – ett internt projekt om samhällsplanering i landsbygder – avslutat 2019. Systemanalyser, bristanalyser, stråkanalyser, geografiska bristbeskrivningar – inför arbetet med regional plan Att möta regioner – ett internt projekt som ser över samverkansformerna mellan TRV och regioner med fokus på tidiga och strategiska skeden. Trafikverkets strategi för regionalt tillväxtarbete 2015-2020	

		Kommunenkät – mäter kommunernas uppfattning om TRV som samverkanspart	
- säkerställa en god tillgång till kommersiell service, likvärdig tillgång till vård, skola och omsorg oberoende av bostadsort.			
- säkerställa likvärdiga möjligheter att utöva och uppleva kultur oberoende av bostadsort.			
- säkerställa statens fysiska närvaro i landsbygder na med arbetsplatser och myndighets service.		Trafikverket har förutom huvudkontor i Borlänge även sex regionkontor. Vidare finns det knapp 30 lokalkontor. Utöver detta finns en mängd projektkontor. Trafikverkets resultatenheter (Förarprov, Trafikverksskolan, Färjerederiet, Fordonsresurser) har egna kontor. Fysisk närvaro är viktigt, men det är genom de digitala kanalerna som den absoluta merparten av kontakterna sker.	
- stärka det civila samhällets engagemang i landsbygder nas utveckling.	Bidrag, råd och stöd till enskilda vägar.	Trafikverket administrerar stöd till vägsamfälligheter. Syftet med stödet är inte engagemang i sig, men torde vara av viss betydelse för samhällsengagemang, inte minst i landsbygden.	

I fråga 3 och 4 ges möjlighet att lämna fördjupade svar till tabellerna.

Fråga 3 ger möjlighet att lämna ett samlat och fördjupat svar i fritext om hur myndigheten bidrar till utveckling i alla delar av landet. Fråga 4 ger möjlighet att resonera om och hur myndighetens medverkan i det regionala tillväxtarbetet och

arbetet att utveckla Sveriges landsbygder bidrar till ökad måluppfyllelse inom myndighetens egna politikområden.

3. Hur bidrar myndigheten, i och genom sina olika verksamhetsområden, till utveckling i alla delar av landet?

Investeringar - investerar i ny och ombyggd infrastruktur inom ramen för nationell plan och regionala planer.

Tidiga strategiska skeden, dialog med kommun och region

- Tidiga dialog och samverkan med främst kommuner och regioner, men även länsstyrelser och andra aktörer
- Erbjuder kommuner och regioner överenskommelse för att tydliggöra formerna för denna samverkan.

Trafikavtal – upphandling och teckning av avtal gällande interregional kollektivtrafik, t ex färjetrafik till Gotland och visst inrikesflyg. Syftar till att säkerställa en grundläggande tillgänglighet i hela Sverige.

Yttrande i planfrågor och andra samhällsplaneringsfrågor

- Lämnar yttrande på remisser från kommuner (framför allt inom PBL och miljöbalken) och regioner (t ex regionala utvecklingsstrategier).
- Ger stöd för kommuner gällande hur transport- och tillgänglighetsfrågor kan och ska hanteras i planarbete.

Trafikstrategier

- Informerar om och erbjuder stöd till kommuner och regioner.
- Vägledning för regional trafikstrategi – en förstudie publicerad.
- TRAST – trafik för en attraktiv stad. Publiceringsserie.

BK4 – bärighetsklass som tillåter fordonskombinationer upp till 74 tons bruttovikt.

Regeringsuppdrag inom laddinfrastruktur.

4. Har myndighetens medverkan i regionala tillväxtarbetet och arbetet att utveckla Sveriges landsbygder bidragit till att nå målen inom det egna politikområdet?

Ja.

Om ja;

Vilka mål och på vilket sätt?

Trafikverkets uppdrag är att med utgångspunkt i ett trafikslagsövergripande perspektiv, ansvara för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Vidare ska Trafikverket samverka med andra aktörer och

därvid vidta åtgärder i syfte att nå de transportpolitiska målen. Trafikverket har en stark regional och lokal närvaro och samverkar med samtliga regioner. Men regionerna är inte bara en samverkanspart i samhällsutvecklingen utan även en uppdragsgivare i form av regional infrastrukturplan (länstransportplan). Den regionala infrastrukturplanen tas fram genom ett samarbete mellan region och Trafikverket men beslutas av regionen.

För att säkra framtagande och framdrift har parterna ett löpande samarbete. Trafikverket har ett pågående utvecklingsarbete för att se över samverkansformerna för att stärka samverkan i de tidigare skeendena. Det handlar både om övergripande principer för samverkan men handlar också konkret om hur t ex Trafikverkets deltagande i det regionala utvecklingsarbete inklusive regional utvecklingsstrategi se ut. Trafikverket har löpande kontakt med SKR och stämmer även av med ett antal regioner i detta arbete som ska vara slutfört 2021.

Trafikverket har 2018-2019 genomfört ett större internt projekt om samhällsplanering i landsbygden: Transportsystemet i landsbygd. Projektet tog fram, förutom kunskapsunderlag inom områdena planeringsunderlag, dialog och underhåll, förslag på hur Trafikverket kan flytta fram positionerna inom området. Projektets rekommendationer, inklusive underlag, ligger till grund för utvecklingsarbetet nämnt ovan.

Anpassning av verksamheten

5. Har myndighetens verksamhet anpassats utifrån regionala och lokala förutsättningar?

Ange vilken anpassning som gjorts i myndighetens;

A, samverkan med andra myndigheter eller med regionala och lokala aktörer

B, insatser och finansiering

C, kunskap (till exempel statistik, kunskapsrapporter osv), görs analyser eller utvärdering av verksamhetens genomslag med avseende på olika regioner och typer av landsbygder?

A

Trafikverket har sedan starten haft ett nära samarbete med regional och kommunal nivå. Trafikverkets sex regioner ansvarar för kontakten på regional och kommunal nivå. Här finns även en samverkan med andra aktörer som t ex länsstyrelsen, polis, Sametinget, näringslivsföreträdare, intresseorganisationer mm.

B.

De insatser Trafikverket gör är till stor del och av naturliga skäl geografiskt knutna. Insatser och finansiering styrs av nationell och regional plan (se ovan). Förarbete, bristanalyser mm till planerna ansvarar Trafikverket för, men sker i nära samråd med framför allt regionen när det gäller regional plan

C.

Trafikverket har en bred verksamhet och därmed också en bred och omfattande rapportgenerering. Några exempel:

- Underlag inför arbetet med regionala systemanalyser, åtgärdsvalsstudier samt regional och nationell plan
- Trafikverket följer upp både investeringar och effekterna av investeringarna.
- Trafikavtal: Trafikverket ingår och ansvarar för statens avtal om transportpolitiska motiverad interregional kollektivtrafik som t ex linjesjöfart till Gotland, viss flygtrafik. Som underlag för detta tar Trafikverket fram en analys som beskriver tillgängligheten för boende i hela landet, med fokus på landsbygd.
- Pilotprojekt som syftar till att se hur verktyget Pupos, Tillväxtverkets plattform för geografiska analyser, kan användas inom Trafikverket. Första piloten avslutades november 2020, och en andra har startats. latt geografiska analyser.

Från och med juni 2019 är Digitala vetenskapliga arkivet (DiVA) Trafikverkets publikationsdatabas för publikationer, broschyrer och kartor. Även äldre publikationer som gavs ut av Vägverket finns att ladda ner.

6. Har de regionala utvecklingsstrategierna påverkat er verksamhet?

Till exempel om myndigheten använt dem för att kartlägga hur de egna verksamhetsområdena tar sig uttryck i strategierna, som kunskapsunderlag för myndighetens insatser eller om myndigheten svarat på remisser på reviderade regionala utvecklingsstrategier.

Ja.

Om ja;

A, För alla regioner eller för några? Beskriv vilka.

B, Hur har de regionala utvecklingsstrategierna använts i verksamheten?

På uppdrag av regeringen tar Trafikverket fram ett förslag på nationell plan för transportsystemet. Det är sedan regeringen som beslutar om planen, vilken sedan blir Trafikverkets uppdrag att genomföra. Även om det är regeringen som beslutar om nationell plan ska Trafikverket enligt direktivet "samråda med andra berörda myndigheter. Trafikverket ska i framtagnad av förslaget till nationell plan föra dialog med länsplaneupprättare och andra berörda aktörer."

Ett första steg i arbetet med nationell plan är det uppdrag regeringen ger Trafikverket kring inriktningsplaneringen. I detta arbete dialogar Trafikverket med samtliga regioner.

Parallellt med Nationell plan för transportsystemet upprättas länsplaner för regional transportinfrastruktur. Den regionala planupprättaren fastställer planen i respektive län. Länsplanerna för regional transportinfrastruktur omfattar investeringar i statliga vägar som inte ingår i stamvägnätet, statlig

medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar med mera, samt åtgärder i andra icke statliga anläggningar av betydelse för det regionala transportsystemet. De omfattar även driftbidrag till icke-statliga flygplatser som bedöms vara strategiskt viktiga för regionen samt åtgärder som kan påverka transportefterfrågan och val av transportsätt och ger effektivare användning av befintlig infrastruktur. De regionala planupprättarna beslutar om länsplanen och Trafikverket har ansvaret för genomförandet av åtgärderna.

Enligt förordningen om länsplaner Förordning (1997:263) ska Trafikverket "lämna underlag till länsplanen. Underlaget ska avse gällande nationella planeringsföreskrifter och ange inriktningsmål inom respektive trafikslag samt vilka särskilda regionala aspekter som bör beaktas. Trafikverket ska därutöver lämna förslag till vilka regionala infrastrukturobjekt som bör genomföras och lämna en redovisning av objektens beräknade kostnader."

Processen för framtagande av underlag till nationell och regionala planer är omfattande och det sker en nära dialog mellan de planupprättande regionerna och Trafikverkets sex regioner. Som stöd i detta arbete har Trafikverket tillsammans med länsplaneupprättarna tagit fram en vägledning <https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/Planerings--och-analysmetoder/regionala-systemanalyser/>

Regionala systemanalyser (RSA) och därefter Länstransportplaner (LTP) ses som konkretiseringar av de regionala utvecklingsstrategierna (RUS). Ofta är de regionala utvecklingsstrategierna övergripande och i sådan form att det kan vara svårt att på ett tydligt sätt bryta ned målen till att beskriva brister och behov av åtgärder i transportsystemet. Många RUS är översiktliga och kopplingen till LTP blir då inte alltid tydlig.

De regionala systemanalyserna ger en mer konkret bild av situationen och vilka brister/behov som finns utifrån uppsatta mål, varför dessa har större påverkan på Trafikverkets verksamhet än RUS.

Samverkan

7. För myndigheten dialog med regionerna?²

A, I vilka frågor? Beskriv med vilka regioner om ej med samtliga.

B, Har myndigheten någon struktur eller särskilda rutiner för att föra dialog eller inhämta inspel på myndighetens verksamhet eller insatser från regionerna?

C, Beskriv hur myndigheten har bidragit eller kan bidra till en utvecklad samverkan och dialog med regionalt utvecklingsansvariga aktörer.

A.

² Från och med den 1 januari 2019 är landstingen i samtliga län samt Gotlands kommun regionalt utvecklingsansvariga och har bildat regioner.

Trafikverket har på regional nivå ett löpande samarbete med samtliga regionalt utvecklingsansvariga vad gäller inte bara frågor rörande infrastruktur och utveckling av transportsystemet, utan även ett bredare samhällsutvecklingsperspektiv. För att utveckla samverkan med regionerna har Trafikverket som mål att erbjuda samtliga regioner en överenskommelse om samverkan. Måluppfyllnaden ligger på 71 % (15 regioner) och arbetet fortsätter.

B.

Det finns en regelbundenhet i kontakterna, men arbetet och kontakterna intensifieras vid inriktningsplaneringen och även åtgärdsplaneringen, alltså arbetet inför framtagande av ny länsplan och nationell plan.

För att stärka samverkan erbjuder Trafikverket samtliga regioner en överenskommelse om samverka. Syftet med detta "erbjudande" är att komma överens om hur region och Trafikverket ska samverka de kommande åren. Ibland leder det till en dokumenterad överenskommelse, ibland ser man att samarbete löper på utan anledning till ytterligare dokumentation.

Samarbetet sker i huvudsak på handläggarnivå, men kontakter på chefsnivå och politisk nivå förekommer.

Enligt direktivet till nationell plan ska Trafikverket "i framtagandet av förslaget till nationell plan samråda med andra berörda myndigheter. Trafikverket ska i framtagandet av förslaget till nationell plan föra dialog med länsplaneupprättare och andra berörda aktörer." Utöver det löpande samarbetet genomför Trafikverket hearings under åtgärdsplaneringen.

Det finns även samarbete och kontakter på nationell nivå.

Trafikverket deltar i KOMEXP, kommunikationsexpertföreningens möten. KOMEXP består av länsplaneupprättarna och de bjuder in Trafikverket och andra transportmyndigheter till möten 3-4 gånger per år. Ibland tillsätts det arbetsgrupper utifrån de frågor som diskuteras.

Mellan dessa möten finns en mötesserie med samverkansgruppen REGSAM. Trafikverket är här sammankallande och kallar komexpstyrelsen, Trafikanalys, Sveriges Kommuner och Landsting och näringsdepartementet till möten ca sex gånger per år.

Trafikverket har även testat former för dialog kring drift och underhåll av vägar i vissa regioner.

C.

Som nämnts ovan genomförde Trafikverket 2018-2019 ett större internt projekt - Transportsystemet i landsbygd - med syfte att genomlys och komma med förbättringsförslag gällande samhällsplanering i landsbygd. Projektets rekommendationer är viktiga inom projektet "Att möta regioner" som Trafikverket nu driver. Målet med det projektet är att ta fram och fastställa arbetssätt som tydliggör Trafikverkets ambition att möta de nya

regionerna i tidiga och strategiska skeden. Inom ramen för projektets arbete förs löpande diskussioner med SKR och även ett antal regioner.

8. Har myndigheten samverkat med regionerna eller med andra myndigheter när det gäller EU:s sammanhållningspolitik? Har ni till exempel deltagit i programmeringsarbetet för 2021–2027 eller i projekt inom programmen 2014–2020?

Trafikverket har i vissa fall deltagit på regional nivå gällande EU:s sammanhållningspolitik. Det har då handlat om att delta i dialoger och lämna synpunkter om det som rör Trafikverkets verksamhet och infrastruktur.

Trafikverket har deltagit i Östersjöprogrammet, bl a som ordinarie ledamot respektive ersättare i subkommittén för Östersjöprogrammet, programmeringsarbetet 2021-2027. Genom det uppdraget stöttar vi Tillväxtverket, Regeringskansliet samt SKR med expertkompetens inom transportområdet.

9. För myndigheterna dialog med andra regionala eller lokala aktörer (till exempel länsstyrelser, kommuner eller organisationer) i frågor med bäring på regional utveckling och landsbygdernas utveckling?

Trafikverket för kontinuerligt en dialog med regionala och lokala aktörer. Trafikverket har kontakt med alla regioner, kommuner, länsstyrelser samt även SKR. Med kommuner handlar det främst om planfrågor, där diskussion kring översiktsplan är av stor och strategisk vikt. När det gäller kontakt med regioner handlar kontakten först och främst om behovs- och bristanalyser som underlag till länstransportplan samt arbetet med att säkra framdriften av beslutad plan, men Trafikverket strävar efter att öka dialogen i de tidigare skeden där RUS kan ses som det viktigaste instrumentet.

Regionalt förs även diskussioner med näringslivet, främst inom ramen för regionala godstransportråden, men även med andra aktörer som t ex Sametinget. Även över gränsen för en regional dialog. Det kan röra gränshandel, frågor om infrastrukturutveckling mm.

10. Vilka är de tre viktigaste samarbetsaktörerna för myndighetens medverkan i det regionala tillväxtarbetet och arbetet för att utveckla Sveriges landsbygder? Motivera gärna kort.

Kommun: strategiskt viktigt gällande planarbetet, främst ÖP. Här är det viktigt att kommunens behov sätts i stråksammanhang, någon som Trafikverket kan lyfta i dialogen. Vidare är dialogen även viktig för att lyfta behov som kan komma att spelas in i regionens arbete kring länstransportplan.

Region: den nya regionstrukturen (2019) ger nya förutsättningar för samhällsplaneringen. Det kommunala perspektivet kan behöva lyftas till

regional och interregional nivå. Dialog kring detta är viktigt. Självklart är regionen som i sin roll som länsplaneupprättare en viktig part för Trafikverket.

Länsstyrelsen: samordnar staten inom den regionala geografin.

Inspel till det fortsatta arbetet

Frågorna syftar till att fånga in planerade insatser som ni bedömer kommer bidra till utveckling i alla delar av landet, till exempel genom regional eller lokal anpassning. Tillväxtverket vill få en övergripande bild av planerade insatser med bäring på målen för den regionala tillväxtpolitiken och landsbygdspolitiken samt fånga in goda exempel. Syftet är att Tillväxtverket ska kunna utveckla och vara ett stöd i relevanta insatser eller koppla samman olika insatser och initiativ där det är lämpligt.

11. Vilka planerade insatser har myndigheten för att stärka hållbar utveckling i alla delar av landet?

Trafikverket bevakar kontinuerligt tillgängligheten på det lågtrafikerade vägnätet i landet. Den av regeringen fastställda nationella planen innehåller inte tillräckliga medel för att vidmakthålla funktionalitet på det mer lågtrafikerade vägnätet och vi ser effekterna av det i form av mer akut avhjälpande underhåll när pengarna inte räcker för förebyggande åtgärder, och sämre standard på sikt. Dessa genomförs allteftersom det finns resurser. Samtidigt bevakar Trafikverket utvecklingen av bredband och den därmed ökade tillgängligheten och möjligheten till flexibla resor och arbetsplatser. Här pågår diskussioner kring kommande ev. aktiviteter kring planering av förbättring av serviceutbud, obemannade butiker, hemleveransservice etc och myndigheten vad kan göra för att förbättra detta och på så sätt bidra till en hållbar utveckling. När det gäller omprövning av hastighetsgränser runt om i landet för att minska antalet döda och svårt skadade så pågår utredningar kring att så långt möjligt förfina konsekvensanalyser för att se om kompensationsåtgärder och omprioritering av ombyggnader kan bidra till en hållbar utveckling och ett vidmakthållande av befintlig tillgänglighet runt om i landet.

12. Vilka förutsättningar krävs för att er myndighet bättre ska kunna anpassa verksamheten utifrån regionala och lokala förutsättningar och stärka myndighetens medverkan mot målen om hållbar utveckling i alla delar av landet? Till exempel särskilda uppdrag, resurser, insatser eller nya verktyg, stärkt samverkan eller bättre stöd. Om ni har konkreta förslag på specifika insatser eller uppdrag beskriv gärna dessa.

Se ovan. Det är nödvändigt med förbättrade underlag avseende konsekvenser på näringslivets transporter av förändrade hastighetsgränser. Nuvarande verktyg ger en alltför förenklad bild av konsekvenserna runt om i landet. Resultaten av ett sådant utvecklingsarbete bedöms kunna ge mer precisa konsekvensbeskrivningar. Samtidigt behöver arbetets omfattning sättas i relation till bedömda effekter av förbättringarna. Förbättrad tillgänglighet via bredband innebär att konsekvenser avseende kapacitetsbehoven på vägnätet

behöver studeras.

Regioner och kommuner har förväntningar på Trafikverket som Trafikverket inte alltid kan leva upp till. Det gäller bla underhåll av vägar.

Trafikverket att en väl fungerande samverkan med främst regional men även lokal nivå är en förutsättning för arbete för en hållbar utveckling i hela landet. Det handlar bl a om att hitta former för samverkan kring RUS, system-/behovsanalyser och LTP.

13. På vilket sätt anser ni att Tillväxtverket kan stödja er myndighet i arbetet med insatser för hållbar utveckling i alla delar av landet?

Rent generellt sätter Trafikverket stort värde på samverkan med Tillväxtverket, både i enstaka projekt och på en mer generell nivå.

Det redan påbörjade gemensamma utvecklingsarbetet av PIPOS kan generera förbättrade analysförutsättningar.

14. Har ni andra medskick som ni vill föra fram gällande er medverkan mot målen om hållbar utveckling i alla delar av landet, t.ex. lärdomar, idéer, reflektioner och rekommendationer som inte har fångats upp i tidigare svar?

Viktigt att uppföljning och utvärdering tas medtidigt i arbetet. Området är inte helt lätt att konkretisera så en initial diskussion om utvärdering kan vara av värde.

En samverkan mellan myndigheter kan bredda perspektivet och öka nyttan. Även viktigt med myndigheternas lyhördhet mot regional och lokal nivå.

Frågor till myndigheter med långsiktiga strategier för myndighetens medverkan i det regionala tillväxtarbetet

15. Hur är strategin förankrad i myndigheten? Vilken status har strategin haft som styrdokument inom myndigheten?

Arbetet med framtagande av strategin leddes av en styrgrupp.

Strategin presenterades på Verksamhetsområde Planerings ledningsgrupp och på Trafikverkets ledningsgrupp.

Strategin är antagen av generaldirektören.

De enskilda delarna är förankrade och är naturlig del av vår verksamhet. Strategin som dokument är dock inte väl förankrad.

Trafikverkets strategidokument ska komplettera den strategiska inriktningen inom områden där det finns behov av konkretisering.

Den av Trafikverket framtagna strategin är nationell och generell. Den ger i första hand riktlinjer för arbetssätt, t ex samarbete med de ansvariga för länstransportplaner och regionala utvecklingsstrategier

Strategidokument utgör ett stöd för inriktningen av arbetet på taktisk eller operativ nivå, t ex utgör strategin ett underlag för det arbete som nu görs inom ramen för projektet Samhällsutveckling i trafikverket (se vidare fråga 10).

16. Hur relevant anser ni att er strategi har varit? Har er strategi reviderats sedan den togs fram?

Strategin är relevant, både sett till innehåll och ambition.

Strategin är inte inarbetad i Trafikverkets arbetssätt eller ledningssystem, men Trafikverket arbetar till stora delar i enlighet med den. Strategin finns med i det arbete som nu görs inom Trafikverket gällande arbetssätt kring hur vi ska möta regionerna.

Strategin har inte reviderats.

17. Har strategin bidragit till att myndigheten utvecklat sin samverkan eller dialog med regionerna eller stärkt sin medverkan i det regionala tillväxtarbetet?

Trafikverkets bedömning är att samverkan med regionerna utvecklas positivt. I vilket utsträckning strategin har bidragit till detta är svårt att säga. Strategin har inte följts av en handlingsplan, men samtidigt har den sannolikt flyttat fram positionerna inom Trafikverket vad gäller samverkan med regionerna.

Trafikverkets interna projekt Att möta regioner, som syftar till att ta fram nya arbetssätt för hur Trafikverket ska möta de nya regionerna i tidiga och strategiska skeden ligger helt i linje med strategin.

18. Vilka konkreta insatser kopplat till er långsiktiga strategi för det regionala tillväxtarbetet för perioden 2015–2020 har myndigheten genomfört? Har genomförandet följt strategin eller har några planerade insatser ej genomförts?

Det finns dock ingen handlingsplan kopplat direkt till strategin.

Trafikverket arbetar dock i enlighet med strategin vad gäller kontakt med kommuner, planupprättande regioner samt regionala kollektivtrafikhuvudmän. Vidare har Trafikverket pågående projekt som syftar till att utveckla våra arbetssätt vad gäller kontakt med våra samarbetsparter i samhällsplaneringens tidiga skeden.

Arbetet med att förvalta och utveckla metodiken för åtgärdsvalsstudier, när det gäller deltagande och förankring, drivs i enlighet med strategin.

19. Har resultaten blivit de förväntade? Om inte, varför?

Se fråga 18. Då handlingsplan kopplad direkt till strategin saknas är det svårt att se konkreta förändringar. Däremot finns det en tydlig förflyttning i arbete och förhållningssätt vad gäller Trafikverkets arbete med den regionala nivån, inte minst i det ovan beskrivna projektet Att möta regioner.

20. Har ni identifierat några särskilda framgångsfaktorer eller några utvecklingsbehov?

Samverkan med regionerna. Både i tidiga och strategiska skeden och inom arbetet med länstransportplanerna där den logiska kedjan regional utvecklingsstrategi – regionala systemanalyser – länstransportplaner kan utvecklas

Den digitala infrastrukturen – hur kan myndigheter stärka sin samverkan och öka samhällsnyttan?

21. När uppdraget nu löpt ut, kommer strategin hållas levande? Om ja, kommer den hållas levande i befintligt format, eller genom att integreras i andra strukturer. Eller på något annat sätt utvecklas?

Den egna strategin gäller fram 2020. Även om formerna för det fortsatta arbetet inte är klar idag, kommer området även i fortsättningen vara prioriterat.

22. Har ni andra medskick som ni vill göra angående uppdraget eller genomförandet av er strategi?

Inga andra medskick.

Bakgrund om regional tillväxt- och landsbygdspolitik

Det framgår av förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete att statliga myndigheter, inom sina verksamhetsområden, ska verka för att målen för den regionala tillväxtpolitiken nås samt ta hänsyn till regionala förutsättningar. Myndigheternas medverkan ska ske i samverkan med den aktör som har det regionala utvecklingsansvaret.³

I *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020* anges ramarna för det regionala tillväxtarbetet. Av strategin framgår att ett effektivt genomförande av den regionala tillväxtpolitiken förutsätter en väl fungerande flernivåsamverkan. Den regionala tillväxtpolitiken är tvärsektoriell och ett flertal statliga myndigheter bidrar genom sin verksamhet till och skapar förutsättningar för tillväxt, utveckling och attraktionskraft i alla delar av landet.

Tillväxtverket fick i juni 2018 i uppdrag att verka för ett samordnat agerande bland statliga myndigheter i syfte att få ett effektivt genomförande av landsbygdspolitiken.⁴ Majoriteten av de myndigheter som ska bidra till genomförandet av en sammanhållen landsbygdspolitik ska göra motsvarande inom den regionala tillväxtpolitiken. Tillväxtverket har därför valt att nära samordna uppdragen om att stödja och stärka andra myndigheters medverkan både i den regionala tillväxtpolitiken och inom en sammanhållen landsbygdspolitik.

Regional tillväxtpolitik och landsbygdspolitik - för hållbar utveckling i alla delar av landet

- *Målet för den regionala tillväxtpolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet.*
- *Målet för en sammanhållen landsbygdspolitik är en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet.*

De regionala och lokala utmaningarna är stora och varierar mellan och inom olika regioner. Klyftorna inom och mellan olika regioner ökar i såväl Sverige som inom EU. Tillväxt och utveckling skiljer sig åt över landet. Befolkningsstruktur, utbildningsnivå, näringslivets sammansättning, tillgång till naturresurser, närhet till marknader och större befolkningskoncentrationer samt andra territoriella förhållanden är faktorer som varierar. Den regionala tillväxtpolitiken och landsbygdspolitiken tar utgångspunkt i dessa skillnader i förutsättningar. Politiken genomförs i såväl gles- och landsbygder som i små och medelstora städer samt i storstadsområden. Tätorter samt gles- och landsbygder drar nytta av varandra och ska ses som sammanlänkade regioner. Ju fler regioner som är starka och expansiva, desto bättre för Sverige.

I budgetpropositionen för 2020 beskriver Regeringen att den regionala tillväxtpolitiken ska bidra till att uppnå landsbygdspolitikens mål eftersom den regionala tillväxtpolitiken bedrivs i såväl städer och stadsregioner, tätorter och tätortsregioner av olika storlek som olika typer av landsbygder och landsbygdsregioner. En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder ska på motsvarande sätt bidra till att målen för den regionala tillväxtpolitiken nås. De båda politikområdena hänger alltså tätt samman och synergier och gemensamma strukturer mellan dem ska främjas. Regeringens avsikt, uttryckt i budgetpropositionen för 2020,

³ Från och med den 1 januari 2019 är landstingen i samtliga län samt Gotlands kommun regionalt utvecklingsansvariga och har bildat regioner.

⁴ Regeringsbeslut N2018/04123/HL Uppdrag inom ramen för regeringens proposition om en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder.

är att den fortsatta utvecklingen av dessa politikområden ska samordnas och insatser inom politikområdena ska komplettera varandra.

Regeringens strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 är vägledande för det regionala tillväxtarbetet och ska bidra till att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. I strategin beskrivs regeringens prioriteringar samt de verktyg och processer som behövs i det regionala tillväxtarbetet.

Regeringens prioriteringar är:

- Innovation och företagande
- Attraktiva miljöer och tillgänglighet
- Kompetensförsörjning
- Internationellt samarbete.

Prioriteringarna är tvärsektoriella och omfattar politikområden där europeiska, nationella, regionala och lokala insatser och finansiella resurser samordnas och kompletterar varandra. De ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhetsdimensionerna ska beaktas inom alla prioriteringar.

Landsbygdspolitiken innehåller ett antal insatsområden, som i stor utsträckning överlappar prioriteringarna inom den regionala tillväxtpolitiken. Också den tvärsektoriella utgångspunkten och hållbarhetsperspektivet är gemensamt för de båda politikområdena. En skillnad är att landsbygdspolitiken i högre grad trycker på civilsamhällets betydelse för livskraftiga landsbygder och politikens genomförande, samt även på betydelsen av statlig närvaro i landsbygderna.

Länkar

[Länk till nationella strategi för regional tillväxt och attraktionskraft 2015- 2020.](#)

[Länk till förordning \(2017_ 583\) om regionalt tillväxtarbete](#)

[Länk till Tillväxtverkets uppdrag inom en sammanhållen landsbygdspolitik](#)